

Związek
Harcerstwa
Polskiego
Chorągiew Wielkopolska

SENIOR

Biuletyn informacyjny Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów

61-480 Poznań, ul. Wilków Morskich 23/25 tel. 503 695 023, e-mail: seniorzy@zhp.wlkp.pl

NUMER 212 (1) 2024

STYCZEŃ 2024

Mądrych wyborów, odważnych decyzji, życzliwych
ludzi każdego dnia...

Wszystkiego, co najlepsze w Nowym Roku – życzy
Prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny
Harcerskiej i Seniorów.

1. JUBILEUSZE

90 LAT - HM. ALEKSANDER SEKULSKI -

Harcistrz Aleksander Sekulski (Czarny Sęp) wstąpił do harcerstwa 20 kwietnia 1945 roku i po okresie próbnym rozkazem z dnia 15 maja 1945 r. przyjęty do 3 Drużyny Harcerzy im. Henryka Sienkiewicza przy Szkole Powszechnej nr 1 w Gnieźnie. Przyrzeczenie Harcerskie złożył 20 września 1945 r. na ręce hufcowego hm. Franciszka Szeszuły. Stopnie harcerskie zdobył w latach: młodzik – 1945, wywiadowca – 1946, ćwik – 1948, przewodnik -1958, podharcistrz – 1962, harcistrz – 1964. W 1947 r. przeszedł do 13 Drużyny Harcerzy im. Stefana Żeromskiego przy węźle PKP w Gnieźnie, gdzie pełnił funkcję zastępowego i gospodarza drużyny. 1 października 1949 r. został drużynowym 2 Drużyny Zuchów przy Szkole Powszechnej nr 2. Funkcję tę pełnił do czasu przejścia harcerstwa przez ZMP (Związek Młodzieży Polskiej) tj. do marca 1950 r. Po odbyciu służby wojskowej wrócił do harcerstwa przyjmując w 1958 r. funkcję drużynowego 13 Drużyny Harcerzy im. Adama Mickiewicza przy Szkole Podstawowej nr 4 w Gnieźnie. Jako że w drużynie było wielu harcerzy z rodzin kolejowych doprowadził do zmiany patrona na Stefana Żeromskiego przejmując tradycje drużyny kolejowej. Pod jego komendą drużyna rozrosła się i w 1959 r. stworzył szczep, który w 1963 r. przyjął imię Powstańców Wielkopolskich i skupiał z biegiem lat ponad 700 członków w 10 drużynach oraz krąg instruktorski. W 1963 r. w hufcu nastąpiła zmiana numeracji drużyn. Drużyna przy Szkole nr 4 otrzymała nr 1 i imię LECH co skłoniło do kontynuacji tradycji pierwszej drużyny z lat międzywojennych. Z inicjatywy druha Olka w 1964 r. I Szczep jako pierwszy w Gnieźnie otrzymał sztandar, który potajemnie zostaje poświęcony przez księdza Jankowskiego w Jarocinie. W latach 1972 – 74 był Komendantem Gminnego Związku Drużyn w Gminie Gniezno. W 1974 r. wobec zarzutów postawionych przez Dyрекcję Szkoły, że nie należy do PZPR zrezygnował z prowadzenia harcerstwa w tym środowisku. Nie został jednak bezczynny. Stworzył przy Komendzie Hufca Krąg Instruktorski LECH, w skład którego weszli instruktorzy, którzy wraz z nim opuścili 1 szczep. W latach 1982-83 pełnił funkcję drużynowego 23 Drużyny Harcerzy Starszych przy Liceum Medycznym w Gnieźnie. W wyniku powstania szkoły uczniów na PKP w 1986 r. reaktywował 13 Kolejową Drużynę Harcerzy przy Lokomotywni w Gnieźnie będąc jej drużynowym do 1996 r. W 1997 r. zaprojektował i ufundował sztandar 13 drużyny, który został wręczony „Błękitnej Trzynastce” na Cmentarzu Wojennym pod Monte Cassino, podczas wyprawy drużyny do Włoch na uroczystości 200-lecia powstania „Mazurka Dąbrowskiego. W 1990 r. doprowadził do poświęcenia „Pomnika Harcerskiej Pamięci” podczas VI Ogólnopolskiego Zjazdu Kolejowych Drużyn Harcerskich, którego również był organizatorem. W 1994 r. stworzył Krąg Starszyny Harcerskiej, którego obecnie jest przewodniczącym. Obok bezpośredniej pracy z młodzieżą druha Aleksander Sekulski pełnił szereg innych funkcji. Mianowicie: w latach 1962-72 był członkiem komendy hufca, 1972 – 1982 zastępcą komendanta hufca a 2009 – 2011 komendantem Hufca Gniezno. W latach 1973 - 94 przewodniczącym Komisji Kształcenia i Stopni Instruktorskich, a 1984-86 Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Hufca. Od 2009 był przewodniczącym Komisji Historycznej. Równocześnie zaangażowany był w pracy na szczeblu chorągwi, gdzie w latach 1970-74 był członkiem Rady Chorągwi; 1975 – 1979 członkiem zespołu Komendy Chorągwi do spraw ekonomicznych, a w latach 2004 – 2008 działał w zespole d/s wychowania duchowego. Przez wiele kadencji wybierany był do Komisji Rewizyjnej

Chorągwi, gdzie kolejno był jej członkiem, zastępcą przewodniczącego i przewodniczącym. W 2008 roku został wybrany w skład komendy Wielkopolskiej Rady Seniorów jako kronikarz, a od 2012 r. pełnił funkcję zastępcy przewodniczącego, z której to zrezygnował w 2018 r. Jest członkiem kapituły Honorowej Odznaki „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP”. W 1972 i 1993 r. był delegatem na Zjazd ZHP. Po wprowadzeniu szkoły 8 klasowej pracował w zespole Głównej Kwatery nad programem stopnia „odkrywca” dla harcerzy z klas 8. Podczas światowego Zlotu Harcerstwa „Gniezno 2000” organizował oprawę Mszy Św. odprawianej dla uczestników Zlotu na Placu św. Wojciecha. Z jego inicjatywy i projektów wmurowano tablice pamiątkowe z okazji 70-lecia harcerstwa Wielkopolskiego i Światowego Zlotu Harcerstwa „Gniezno 2000” na kościele p.w. św. Jerzego oraz na 100 lecie powstania skautingu w Gnieźnie na Szkole Podstawowej nr 1 przy ul. św. Jana 2, a także obelisk ku czci Ksawerego Zakrzewskiego – współorganizatora skautingu w Wielkopolsce w Goślinowie gm. Gniezno. Obok zaangażowania w ZHP działał również w Towarzystwie Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/19, Polskim Towarzystwie Numizmatycznym i Polskim Towarzystwie Turystyczno – Krajoznawczym, pełniąc tam odpowiedzialne funkcje. W uznaniu swojej działalności został odznaczony ponad 30 wyróżnieniami, z których najważniejsze to Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Zasłużony dla Województwa Wielkopolskiego, Złoty Krzyż za Zasługi dla ZHP oraz Medal Koronacyjny.

/KS „Bezimienni” Gniezno/

„W dniu 24 listopada 2023 r. nasza ukochana drużna hm. Stefania Wajman ukończyła 94. rok wspinałego życia. Jest to dzień pełen radości dla drużny Stefani jak również dla naszej wspólnej rodziny harcerskiej. Życzymy naszej drużnie długich wspinałych lat życia w zdrowiu.” Tak pod zdjęciem napisali członkowie Kręgów Seniorów z Leszna. Tego samego dnia hm. Stefanię Wajman odwiedzili też przedstawiciele Hufca ZHP Leszno z jego komendantką hm. Iwoną Śmiłowską - Zydorczyk. Przewodnicząca WR KSHiS hm. Gabriela Jaskulska wraz ze swoją zastępczynią złożyły życzenia oraz wręczyły chorągwaną zieloną koszulkę i słodkości drużnie Stefce dnia 8 grudnia br. Drużna Stefania bardzo interesuje się sprawami harcerskimi i prosiła, aby wszystkich seniorów serdecznie pozdrowić.

2.RELACJE

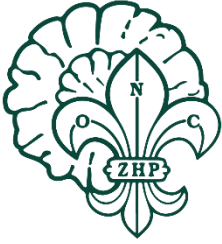
Malarstwo Zaangażowane - Wystawa obrazów hm. Bogusława Olejniczaka - Dnia 25 listopada 2023 r. w Klubie Nauczycieli ZNP w Poznaniu przy ul. Słowackiego odbył się wernisaż Wystawy Obrazów dh. Bogusława Olejniczaka, członka Związku Artystów Plastyków. Na wystawie tym razem nie było tradycyjnych pejzaży, lecz malarstwo zaangażowane wiążące się z problemami tego świata. Jak zawsze wśród przybyłych Gości nie zabrakło harcerek i harcerzy z KSH „Szóstacy”, delegacji Stowarzyszenia „Szarych Szeregów”, członków ZAP, nauczycieli-plastyków i wielu innych zaproszonych gości. Bogusław Olejniczak, artysta plastyk, jest rodowitym Poznaniakiem. Urodził się 10 maja 1930 r. Studia ukończył w PWSSP w Poznaniu, dyplom obronił w Pracowniach: prof. Rajmunda Dybczyńskiego (malarstwo, rysunek), Józefa Petruka (rzeźba) i Antoniego Rzyskiego (grafika). W latach 1953-1990 pracował jako wykładowca w poznańskich szkołach i Domach Kultury. Uprawia następujące techniki plastyczne: malarstwo olejne, akrylowe, akwarele oraz rzeźbę. Tematyką Jego prac są pejzaże, architektura, portret, akty, martwa natura i malarstwo okolicznościowe. Bogusław Olejniczak brał udział w 35 wystawach zbiorowych i ponad 40 wystawach indywidualnych. Ponad 500 Jego obrazów

znajduje się u kolekcjonerów krajowych i zagranicznych, m.in. w Niemczech, Francji, W. Brytanii, Danii, Stanach Zjednoczonych AP i Australii. Pasją artysty jest harcerstwo. Hm. B. Olejniczak namalował w 1947 r. w Domu Harcerza na Winiarach obraz o wymiarach 5x7 m. jest również twórcą i realizatorem Pomnika Pamięci Poznańskich Harcerzy Poległych i Zamęczonych w II wojnie światowej (Poznań, ul. Szarych Szeregów). Na licznych

obozach harcerskich powstawały zaprojektowane przez dh. Bogusia totemy, kapliczki, bramy obozowe i programowe wystroje. Malarstwo B. Olejniczaka jest realistyczne z elementami symbolizmu i impresjonistycznym operowaniem kolorem. Ulubionym motywem były dęby rogalińskie; obrazy z tym motywem powstały w grupie artystycznej ABEJOT-ów. Grupę tę łączyła nie tylko wieloletnia przyjaźń, ale także wspólne zainteresowania oraz doskonalenie warsztatu twórczego. W ten sposób artyści ABEJOT starali się dotrzeć do prawdy o świecie i głębiej zrozumieć rzeczywistość, która ich otacza. Spotkania grupy ABEJOT w Wielkopolskim Parku Narodowym przypominały przysłowiowe „Czwartki u króla Stasia”. Częstym gościem spotkań był znany literat i podróżnik Arkady Fiedler. Spotkania odbywały się u Antoniego Wiśniewskiego, kustosa Muzeum Przyrodniczego w Puszczykowie.

/phm. Andrzej Konarkowski/

Chorągiew Wielkopolska ZHP im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919

- Podczas minionego weekendu (1-3. grudnia) reprezentanci wielkopolskich hufców spotkali się na odprawie w Będlewie. Dla dużej części druhen i druhów było to pierwsze takie spotkanie - po zjazdach hufców mamy wiele nowych komendantek i komendantów hufców. Piątek był czasem zawiązania Rady Przyjaciół Harcerstwa Chorągwi Wielkopolskiej ZHP, drużna Dorota Kinał, przewodnicząca Rady,

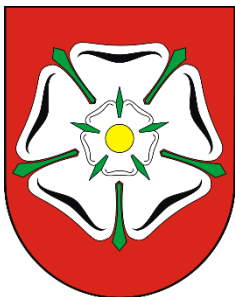
podziękowała Komendzie, jak i zaproszonym gościom do Rady, zachęciła zgromadzonych do współpracy na rzecz wielkopolskiego harcerstwa. W radzie znaleźli się przedstawiciele: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu, KW PSP Poznań, 12 Wielkopolska Brygada Obrony Terytorialnej, rektorzy, dziekani, pracownicy naukowcy wielkopolskich uczelni, przedstawiciele organizacji kultury, pamięci o Powstańcach Wielkopolskich oraz wielkopolscy przedsiębiorcy - serdecznie dziękujemy za przyjęcie zaproszenia do Rady - w Wami możemy więcej. W sobotę komendy hufców podnosiły swoją wiedzę z zakresu RODO, pracowały w obszarach: programu, pracy z kadrą. Niedziela upłynęła na podsumowaniu zjazdów w hufcach, bieżących sprawach w Chorągwi, całość spotkania zakończyła się wspólnym kręgiem.

Fot. Adam Kędziora/ZHP

W dniu drugiego grudnia 2023 roku w Komendzie Hufca Poznań Jeżyce odbyła się ostatnia w tym roku **zbiórka Kręgu PRZYJACIELE**. Była to zbiórka wyborczo-mikołajowa. W tym roku minęły dwa lata kadencji Przewodniczącej Kręgu phm. Elżbiety Olczak. Zgodnie z naszą Konstytucją 2 grudnia odbyły się wybory. Prowadziła je zastępca Przewodniczącej drużna hm Regina Walczak. Została powołana Komisja Skrutacyjna. Wybory były jawne poprzez podniesienie ręki. Krąg liczy 17 uprawnionych instruktorów. W Wyborach wzięło udział 11 instruktorów. **Przewodniczącą Kręgu ponownie została wybrana drużna phm. Elżbieta Olczak.** Zastępcą została drużna hm. Regina Walczak. *(Obu drużnom prezydium WR KSHiS serdecznie gratuluje)*. Po Wyborach była mikołajowa kolacja. Wszystkie potrawy zostały przygotowane przez instruktorki Kręgu np. pierogi ruskie, czerwony barszcz różne sałatki i ciasta. Byli również Przyjaciele Naszego Kręgu. Drużna p.wd. Adam Grabowski bardzo ciepło wspominał zmarłą niedawno instruktorkę Kręgu i wieloletnią instruktorkę Hufca Poznań Jeżyce drużną phm. Elwirę Cykowiak. Do wszystkich przyszedł Mikołaj (drużna Elżbieta Olczak) z prezentami. Mikołajowi bardzo dzielnie pomagał Elfik (drużna Ania Soinska), który również przygotował prezenty. Jak zawsze na naszych zbiórkach było dużo śmiechu, śpiewu i dobrego humoru. Do zobaczenia w przyszłym roku. Wszystkim drużnom i drużom Naszej Chorągwi życzymy aby ten magiczny grudniowy czas był dla wszystkich radosny i łaskawy. Niech szczęściem i zdrowiem Was obdarzy. Niech Święta Bożego Narodzenia przyniosą spokój, radość i nadzieję. Wszystkiego co najlepsze w nadchodzącym roku. Rozmachu w marzeniach, odwagi w ich spełnianiu i sukcesów. */HKS PRZYJACIELE/*

Reprezentacja Kręgu Seniorów i Starsziny Harcerskiej „Wiarusy” z Wrześni wzięła udział w hufcowej wyprawie po Betlejmskie Światło Pokoju. Do Zakopanego przyjechaliśmy w piątek 8 grudnia. Po grze terenowej, w pięknej zimowej scenerii odbył się kulg z pochodniami. W sobotę harcerze poszli w góry, a my odwiedziłyśmy grób Małkowskich i Muzeum Tatrzańskie. Wjechałyśmy na Gubałówkę i podziwiałyśmy piękne widoki na Tatry. W niedzielę na mszy św. na Głodówce, odebraliśmy Betlejmskie Światło Pokoju, które w tym roku przekazywać będziemy z przestaniem naszego patrona bł. Wincentego Frelichowskiego: „Czyńmy pokój”. */hm. Anna Paluszak/*

Chorągiew Wielkopolska ZHP im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 -

Wczoraj (10.12.br.), po raz kolejny Betlejmskie Światło Pokoju dotarło do Poznania. Co roku w grudniu skauci z całego świata przygotowują się do przyjęcia symbolu pokoju i pojednania. Płomień z Groty Narodzenia Pańskiego w Betlejem trafia najpierw do Wiednia, gdzie przekazywany jest dalej przedstawicielom organizacji skautowych z innych krajów europejskich, a do

Poznania i naszego regionu trafia dzięki harcerzom i harcerkom z naszej Chorągwi, którzy odebrali Światło w Zakopanem od słowackich skautów. Światło Prezydentowi Poznania Panu Bartoszowi Gussowi przekazał Komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP hm. Maciej Siwiak, życząc, by światło trafiło do naszych serc oraz ogrzało nas, w grudniowy wieczór. Akcja Betlejemskiego Światła Pokoju jest kolejną okazją, by pochylić się nad cennym darem dla ludzkości i zainicjować refleksję nad tym, czym jest POKÓJ oraz ukazania różnych jego wymiarów. Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi. (Mt 5,9) /Światło odebrała m.in. w imieniu WR KSHiS hm. Gabriela Jaskulska/

/Fot. Michał Narojczyk/ZHP/

Dnia 12. grudnia br. miałam zaszczyt gościć wraz z Przewodniczącą WR KSHiS hm. Gabrielą Jaskulską j jej zastępczynią hm. Barbarą Król u hm. Aleksandra Sekulskiego w Lubochni. Olek – znany i lubiany harcerski gawędziarz, Komendant Kręgu Seniorów „Bezimienni” z Gniezna obchodził tego dnia 90-te urodziny oraz imieniny. Druhny Gabrysia i Basia przekazały druhowi dyplomy z życzeniami od Naczelniczki ZHP, od Prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny

Harcerskiej i Seniorów, od Kręgu Seniorów OWAR, a także osobisty list od hm. Bogdana Radysa – Kierownika Wydziału Seniorów przy GK. Sprezentowany przez gości ryngraf z Matką Boską Harcerską oraz świeca w szklanej oprawie, w której druh Olek pobierze Betlejemskie Światło Pokoju w Katedrze Gnieźnieńskiej bardzo druha wzruszyły. Miłym zaskoczeniem dla wszystkich było zjawienie się sąsiada z okazałym tortem upieczonym przez jego żonę. Inni seniorzy również odwiedzali Jubilata – np. druhowie Małgorzata i Andrzej Wolscy ze Stupcy byli u niego dnia 14. grudnia. Druhu Olku – życzymy następnych lat służby harcerskiej w kondycji co najmniej takiej, jaką masz teraz!

/hm. Urszula Kocikowska, fot. hm. Barbara Król/

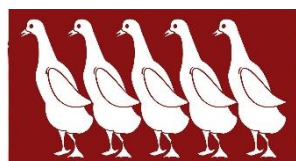
PRZEDŚWIĄTECZNE SPOTKANIA w Hufcu ZHP Czerwonak - Zaczęliśmy już 10 grudnia wigilią hufcową, która odbyła się w Klubie Seniora w Bolechowie. Wigilię przygotowały 1 Drużyna Harcerska „ECHO” z Bolechowa i 2 Drużyna Harcerska „Czarne Wilki” z Owińsk. Uczestniczyły w niej też - hm. Tatiana Kędziora, hm. Maria Piechowiak, phm. Romualda Kołodziej i phm. Agnieszka Ratajczak. Było mnóstwo smacznych ciast i słodczy, które zapewnili rodzice. Mikołaje – druh Kacper Bilicki i zuch

Kostek Breś, byli największą atrakcją, obdarowali wszystkich prezentami przygotowanymi przez uczestniczących w wigilii. W dniu **14 grudnia**, w restauracji „U Konara” w Bolechowie, przy wigilijnym stole i tradycyjnych potrawach, jak zupa grzybowa, ryba i smaczny makowiec, a także pierniczkach upieczonych przez druhnę Gabrysię Jaskulską spotkał się **Krąg Starszyny Harcerskiej i Seniorów „PŁOMIENIE” Hufca ZHP Czerwonak** wraz z zaproszonymi gośćmi. Wśród zaproszonych byli przedstawiciele Wielkopolskiej Rady Starszyny Harcerskiej i Seniorów – hm. Barbara Król, p.wd. Zdzisław Firlej oraz nasi przyjaciele Krystyna Dyba i Julia Paluch z Klubu Seniora w Bolechowie oraz

Patryk Błazyński – przedstawiciel Hufcowej Rady Przyjaciół Harcerstwa, a także drużynowe i komendantka hufca – hm. Tatiana Kędziora i skarbniczka hufca – druhna Agnieszka Fulczyk. W miłej atmosferze spędziliśmy czas, obdarowani przez Gwiazdora prezentami, które przygotowały druhna Gabrysia i druhna Tatiana. Uczciliśmy także pamięć sp. phm. Barbary Klemens, naszej wieloletniej instruktorki –

drużynowej, szczerpowej, członkini Hufcowej Komisji Historycznej i nauczycielki w Szkole Podstawowej w Kicinie, która wychowała wielu uczniów i harcerzy. /hm. Maria Piechowiak, fot. hm. G. Jaskulska/

KOALICJA ŚW. MARCIN

Coroczne **Świątomarcińskie Kolędowanie** zorganizowane już po raz ósmy przez Koalicję Święty Marcin odbyło się **18 grudnia** po południu. Poprowadziła je pani Hanna Sierocka – Dyr. Oddziału Regionalnego Tow. Wiedzy Powszechnej. Uczestnicy kolędowania otrzymali czapki mikołajowe, a harcerze z Hufców ZHP Poznań Stare Miasto i Śródmieście obdziliili wszystkich lampkami z Betlejemskim Światłem Pokoju. Śpiewanie kolęd rozpoczął zespół „Retro Cafe” z Czerwonaka pod batutą p. Remigiusza Wojciechowskiego, w którym to chórze występują m.in. seniorki z Kręgu „Płomienie”. Jak co roku wystąpiły również dzieci z SP nr 75 im. Powstańców Wielkopolskich, które nie tylko pięknie zaśpiewały kolędy, ale przedstawiły też radosny, taneczny układ z rekwizytami. Śpiewało też utalentowane rodzeństwo – Zuzanna i Dominik Rajman. Do widzów, wśród których byli seniorzy z Hufców ZHP Nowe

Miasto i Wilda przyłączyli się spontanicznie przechodnie. Wszyscy zostali poczęstowani gorącym barszczem, ukraińskimi pasztecikami, ciastem piernikowym i herbatą, a Gwiazdor obdarował dzieci słodyczkami. O poczęstunek zadbały firmy z ul. Święty Marcin – restauracja SPHINX, karczma DID PANAS i cukiernia SŁODKI KĄCIK. Na zakończenie wszyscy wszystkim składali życzenia świąteczne.

/hm. Urszula Kocikowska/

Wczorajszy wieczór (19.12.2023) był wyjątkowy... Wczoraj wieczorem odbyła się Wigilia Instruktorska. Wieczorową porą zgromadziliśmy się przy wspólnym stole w Restauracji Orlik w Lesznie by razem nie tylko zjeść tę najważniejszą wieczerzę, ale też spotkać się, porozmawiać, powspominać, spędzić czas razem. Oprócz społeczności naszego hufca, swoją obecnością

zaszczycili nas także zaproszeni goście, m. in.: Prezydent Miasta Leszna - Pan Łukasz Borowiak, Przewodniczący Rady Miasta Leszna - Pan Tomasz Malepszy, Burmistrz Krobi - Pan Łukasz Kubiak, Przedstawiciel Dowódcy 4 zielonogórskiego Pułku Przeciwlotniczego im. gen. dyw.

Stefana Roweckiego "GROTA" - Chorąży Karol Chwierot, Przedstawiciel Wojskowego Centrum Rekrutacji - mjr Krzysztof Tyrcha, Członek Rady Naczelnej - hm. Rafał Maćkowiak, Z-czyni Przewodniczącej Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny i Seniorów - hm. Barbara Król i członek Prezydium Rady pwd. Jarosław Gendera, Komendantka Hufiec ZHP Kościan im. hm. Floriana Marciniaka - phm. Izabela Chłapowska, Z-czyni Komendantki Hufiec ZHP Kościan im. hm. Floriana Marciniaka -

pwd. Marta Chłapowska, Przewodniczący Stowarzyszenia Przyjaciół Harcerstwa w Lesznie - hm. Tomasz Żurek, Z-ca Przewodniczącego Stowarzyszenia Przyjaciół Harcerstwa w Lesznie - hm. Wierczysław Celer. Jak co roku wigilia jest momentem podczas którego Komendant Hufca może bardzo uroczysto podziękować za pracę na rzecz hufca. Podczas uroczystej przemowy odbyło się wręczenie Honorowej Odznaki Chorągwi Wielkopolskiej "Wielkopolskim Seniorom i Starszynie ZHP", którą otrzymali:

hm. Piotr Majorczyk, hm. Tadeusz Nowak, hm. Tomasz Żurek. Ponadto Komendantka Hufca ZHP Leszno hm. Iwona Śmiłowska-Zydorczyk wręczyła akty nominacji na funkcje drużynowej/drużynowego, a drużna Anna Pałasz wręczyła jednej z druhen sprawność harcerską Trzech Piór. Wszystkim serdecznie gratulujemy odznaczeń, wyróżnień, sprawności. Oczywiście jak zwyczaj nakazuje każdy uczestnik naszego spotkania otrzymał upominek!

/skrót i fot. z facebooka Hufca ZHP Leszno/

Jak co roku 27 grudnia spotkaliśmy się przy Pomniku Harcerzy nad Malcią, aby uczcić rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego – już 105. Apel Pamięci rozpoczął się o 18.30 odśpiewaniem Hymnu ZHP, złożeniem raportu przez obecne drużyny – w tym seniorów. Po odczytaniu Apelu phm. Klaudia Frontczak m.in. przypomniała, że dzięki Powstańcom Wlkp. dziś

mamy swoje państwo i możemy mówić po polsku. Złożono kwiaty i znicze. Bratni krąg i wspólne zdjęcie zakończyły uroczystość.

Wielkopolska Rada Kręgów Starszyny Harcerskich i Seniorów proponuje, aby w latach następnych Apel Pamięci na Malcie z okazji rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego nie odbywał się dnia 27, ani 28 grudnia, gdyż w te dni odbywają się państwowe i miejskie uroczystości w wielu miejscowościach skąd pochodzą nasi druhowie – i nie mogą oni uczestniczyć w tym Apelu. Zaproponujemy też, aby zmieniono godzinę Apelu na wcześniejszą.

/fot. phm. Andrzej Lik/

W tym roku nasze opłatkowe spotkanie świętowaliśmy dnia 29. grudnia w lokalu „Na Widelcu” na os. Warszawskim - kolebce naszego Kręgu (stąd nasza nazwa OWAR, czyli os. Warszawskie). Jesteśmy szczęśliwi, że nasze zaproszenie przyjęli goście: hm. Paweł Kujawa – były kapelan Chorągwi, przewodnicząca WR KSHiS hm. Gabriela Jaskulska, członkowie Prezydium Rady, były Komendant Hufca ZHP Poznań Nowe Miasto phm. Jakub Poźniak, zastępczyni obecnej Komendantki phm. Klaudia Frontczak i pwd. Ewelina Toboła oraz skarbniczka Hufca pwd.

Weronika Ciągło. Oczywiście byliśmy i my – a wśród nas „super seniorzy” – druh

Stanisław Hundert (98) i druha Stefania Adamkiewicz (93). Po powitaniu wszystkich przez Komendantkę Kręgu hm. Barbarę Król i wspomnieniu przez nią o byłych Komendantach OWARU, którzy odeszli na Wieczną Wartę ze wzruszeniem podzieliliśmy się opłatkami. W oczekiwaniu na dania wigilijne śpiewaliśmy kolędy, w tym trzy harcerskie. Zasiadliśmy następnie do stołów i spożyliśmy bardzo smaczny posiłek. Hm. Gabriela Jaskulska wręczyła druhowi Leszkowi

Dąbrowskiemu honorową odznakę „Wielkopolskim Seniorom i Starszynie Harcerskiej”, a zastępca Gwiazdora – phm. Piotr Pers wręczył wszystkim prezenty. Ciastka

i napoje, wzajemne pogawędki i wspomnienia zakończyły tą wzruszającą, radosną, jedyną taką w roku zbiórkę. /*Krystyna Kupczyk, fot. phm. Piotr Pers/*

3. Z HISTORII

Powstanie Wielkopolskie 1918-1919

Po upadku Powstania Styczniowego w regionie działały dwie organizacje paramilitarne, których członkowie swoje zajęcia wykorzystywali do przygotowań zbrojnych: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, a później także skauting. Pod koniec XIX w. wyrosło już nowe pokolenie, wychowane patriotycznie, nie obciążone doświadczeniami klęski, gotowe do czynnej walki o wolność. Coraz wyraźniejsza klęska Niemiec na froncie zachodnim I wojny światowej ożywiła konspiratorów wielkopolskich. Na podstawie skautingu powstała tajna Polska Organizacja Wojskowa Zaboru Pruskiego. Po wybuchu rewolucji w Niemczech w listopadzie 1918 r. cały region został pokryty siecią rad robotniczych i żołnierskich, przystąpiono też do tworzenia Straży Ludowej oraz Służby Straży i Bezpieczeństwa. W pierwszych dniach grudnia 1918 r. w Poznaniu obradował Sejm Dzielnicowy, który wyłonił Naczelną Radę Ludową. **Do wybuchu walk w Poznaniu doszło 27 XII 1918 r.**, w wyniku gwałtownego wzrostu nastrojów patriotycznych po przyjeździe w poprzednim dniu polskiego muzyka i patrioty, Ignacego Jana Paderewskiego. Spontaniczne, początkowo chaotyczne walki stopniowo ujmowano w ramy organizacyjne. Miasto zostało opanowane przez powstańców, podobne wydarzenia miały miejsce także w terenie. Dowódcą oddziałów powstańczych został mjr Stanisław Taczak. Determinacja i pomysłowość polskich żołnierzy oraz zaskoczenie strony niemieckiej sprawiły, że w ciągu pierwszych dwóch tygodni stycznia 1919 r. niemal cały region znalazł się w rękach powstańczych. W połowie stycznia do Poznania przybył gen. Józef Dowbor-Muśnicki, który oddziały powstańcze przeformował w regularne wojsko. Wtedy jednak trzeba było walczyć o zachowanie zdobytych terenów. Ciężkie walki toczyły się zwłaszcza pod Szubinem, Rawiczem i Zbąszyniem. Łącznie poległo ok. 2000 uczestników powstania. W dniu 16 II 1919 r. w Trewirze zawarto rozejm kończący walki powstańcze w Wielkopolsce. W wyniku postanowień traktatu pokojowego, zawartego w kilka miesięcy później w Wersalu, obszar zdobyty przez powstańców został przyłączony do odrodzonej Rzeczypospolitej. Zanim jednak do tego doszło, przez kilka kolejnych miesięcy region funkcjonował jak oddzielne, niezależne państwo, z własnym rządem, wojskiem i gospodarką. Powodzenie powstania było wynikiem umiejętnego wykorzystania sprzyjających okoliczności, a także wychowania kilku pokoleń w duchu połączenia

patriotyzmu z pracą organiczną. Żołnierze z Wielkopolski w latach 1919-20 dzielnie uczestniczyli w odsieczy Lwowa, w walkach na froncie litewsko-białoruskim, a później w wojnie polsko-bolszewickiej. [/Internet – regionwielkopolska.pl/](http://Internet – regionwielkopolska.pl/)

ZHP – hm. Ryszard Paclawski - O Betlejemskim Światle Pokoju przy pomidorowej z ryżem.

„...Ważne by harcerki i harcerzy łączyło poczucie wspólnoty w chwilach trudnych, smutnych, ale także radosnych, by potrafili nie tylko realnie pomagać, ale też dzielić się z innymi uśmiechem, ciepłem, radością. Przypominającym o tym obyczajem, który na stałe wpisał się do harcerskiego i już chyba narodowego kalendarza jest Betlejemskie Światło Pokoju. Poczytuję sobie za honor, że harcerze i harcerki przynoszący Światło symbolizujące radość, pokój i pojednanie, stali się nieodłącznym elementem świątecznych przygotowań. Zanoszą zapalony w Betlejem płomyk Prezydentowi, Premierowi, Prymasowi, parlamentarzystom, ministrom, do szkół, urzędów, kościołów, a przede wszystkim do polskich domów, do swoich rodzin, przyjaciół, bliskich, sąsiadów, lecz także do nieznanym, żeby w świąteczne dni nikt nie był smutny i samotny. Betlejemskie Światło Pokoju związało się z czasem z Wigilijnym Dziełem Miłosierdzia, prowadzonym przez Caritas. Jeszcze przed Zjazdem w Bydgoszczy, kiedy byłem zastępcą Naczelnika ZHP, jesienią 1990 roku, spotkałem się, w słowackim mieście Kežmarok z Naczelnikiem skautów słowackich Vaclavem Rubesem. W dworcowym barze mlecznym (jedliśmy zupę pomidorową z ryżem), rozmawialiśmy o stosunkowo młodej idei Betlejemskiego Światła Pokoju. Zrodziła się ona w 1986 roku w rozgłośni radiowej ORF w Górnej Austrii, a podjęli ją austriaccy skauci. Co roku Światło zapalane jest w Grocie Narodzenia Jezusa w Betlejem od oliwnej wiecznej lampki. Prawosławny mnich, jeden z opiekujących się Bazyliką Narodzenia Pańskiego, przekazuje Światło austriackiemu skautowi, który przynosi je do pobliskiego katolickiego kościoła św. Katarzyny. Następnie przewożone jest samolotem do Wiednia, skąd odbierają je przedstawiciele ponad trzydziestu narodowych organizacji skautowych. W duchu świątecznego orędzia „Pokój ludziom dobrej woli” – skauci i młodzież z innych organizacji zanoszą Światło Pokoju w tysiące miejsc, jako znak dobra i pokoju. Idea szybko rozprzestrzeniła się po całej Europie. W 1990 roku słowaccy skauci już w niej uczestniczyli. Umówiliśmy się, że za rok dołączą do nich polskie harcerki i harcerze. Zdecydowaliśmy, że nie będziemy odbierali światła w Wiedniu, lecz od skautów naszego południowego sąsiada. Chcieliśmy w ten sposób wspomóc niedawno reaktywowany słowacki skauting. Tradycyjna wędrówka Betlejemskiego Światła Pokoju po Polsce rozpoczynała się więc na przejściu granicznym na Łysej Polanie, gdzie Naczelnik ZHP wraz z towarzyszącą mu delegacją harcerek i harcerzy przyjmował je od skautów słowackich. Następnie Światło wędrowało na „Głodówkę”, Wawel, Jasną Górę, do Warszawy, Poznania i Gdańska, było także przekazywane dalej za granicę (...). I chociaż nie jest to czarodziejskie światło, które już samo niesie pokój – jak powiedział inicjator tej akcji Helmut Obermayer – to jest ono wyzwaniem dla ludzi, by budowali pokój i go utrzymywali. Mrok, choć jest podstępny wrogiem człowieka, to przecież lęka się światła, choćby najbardziej nikły płomyk przegania ciemność. Wiedzą o tym harcerki i harcerze; dlatego w naszym życiu, w harcerskiej obrzędowości i symbolice ogień odgrywa tak wielką rolę (...). Proszę was, pisałem przed laty do harcerzy, abyście roznosząc po Polsce Betlejemskie Światło Pokoju nie zapomnieli o nikim, aby nikt nie czuł się pozostawiony w ciemności swego smutku, zwątpienia i rozpacz. Co roku Betlejemskie Światło Pokoju przeżywam bardzo osobiście. Jest ono dla mnie wypełnieniem harcerskiej powinności niesienia nadziei i budowania jedności ponad podziałami w imię świata wartości, przypomnieniem wielkiej radości powrotu do międzynarodowej rodziny skautowej. Przywodzi na myśl słowa

Roberta Baden-Powella o „krucjatach pokoju”, spotkaniach skautów z różnych zakątków świata, którzy spotykając się osobiście, poznają obyczaje i kultury innych krajów, nawiązują przyjaźnie, wypełniają punkt prawa skautowego: „Skaut jest przyjacielem wszystkich, a bratem każdego innego skauta”. *Fragment książki „Gra o Harcerstwo”, Warszawa 2005.*

Dopisek po latach : Po raz pierwszy Betlejemskie Światło Pokoju zabłyśnięło w siedzibie ZHP w Warszawie przy ulicy Konopnickiej 6 w grudniu 1991 r. Była to wtedy jeszcze bardzo kameralna uroczystość. Początki to m.in. uświadamianie, czym jest światło. Wtedy jeszcze niektórzy księża odmawiali przyjęcia światła w Kościołach, bo to dziwne, że komunistyczni harcerze (tak wtedy często o nas mówiono i pisano) chodzą ze światłem rozpalonym w Betlejem. Ówczesny Prymas Polski musiał napisać specjalny list, w którym wyjaśnił o co chodzi. Rok po roku idea się rozszerzała a światło stało się stałym świątecznym akcentem na stołach wigilijnych. Cieszę się, że zachowano tradycje przyjmowania światła na granicy od skautów słowackich przez Naczelnika ZHP. Ma to bowiem głęboki, symboliczny wymiar. Grudzień 2023

/hm. Ryszard Paćławski - Naczelnik ZHP 1990-2000 - facebook – strona autora tekstu/

4.KOMUNIKATY

Komunikat Komendy Wspólnoty Skulskiej –

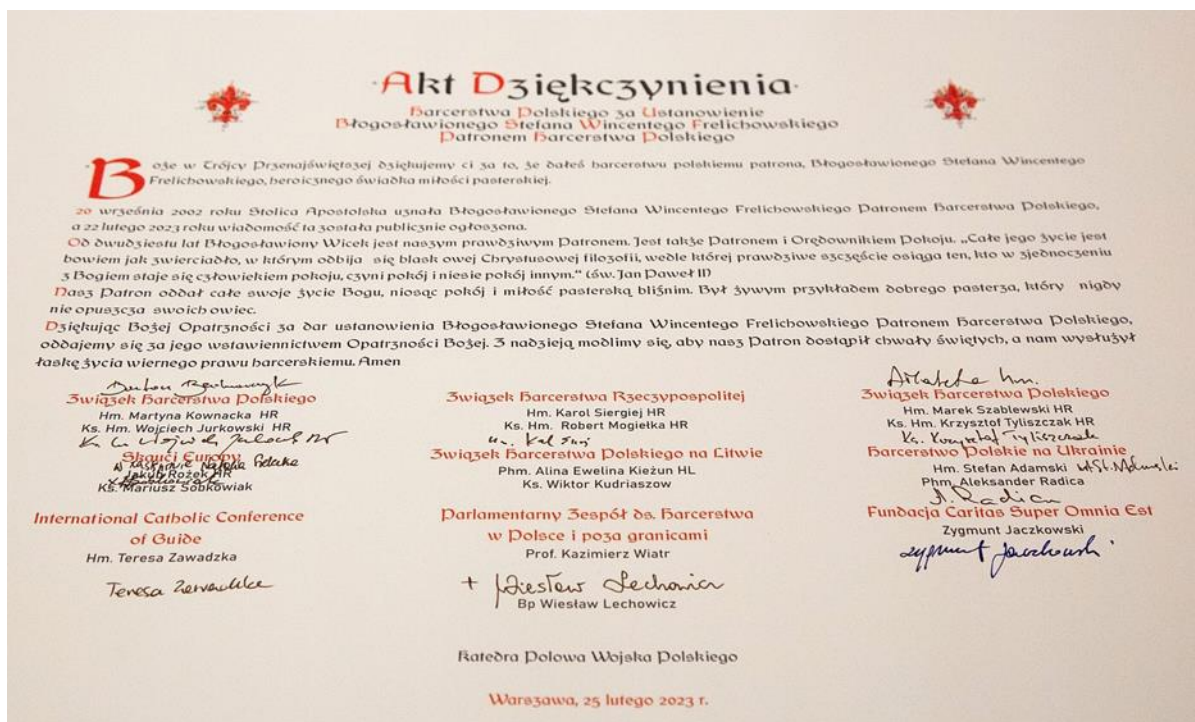
Spotkanie opłatkowe Wspólnoty Skulskiej odbędzie się **27.01.2024 roku o godz. 11:00 w Mielnicy Dużej**. Koszt uczestnictwa w spotkaniu **45 zł od osoby** (obiad, ciasto, kawa, herbata). Zgłoszenia na adres e-mail jerzylipinski233@wp.pl lub tel. 509 169 199 oraz wpłatę na konto 97 1090 1199 0000 0001 1906 8379 z dopiskiem „Składka zadaniowa – zbiórka Wspólnoty Skulskiej – Krąg ..... za .... osoby” prosimy przestać najpóźniej do dnia 22.01.2024 roku.

Komenda Wspólnoty Skulskiej

Zbliża się zakończenie ROKU DZIĘKCZYNIENIA.

Dekretem Biskupa Polowego Wiesława Lechowicza rok 2023 był Rokiem Dzięczynienia za ustanowienie bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego Patronem Harcerstwa Polskiego. Rok Dzięczynienia zakończy się 24 lutego 2024 roku Mszą świętą w Katedrze Polowej Wojska Polskiego w Warszawie. Inicjatywa ta stała się okazją dla harcerzy i instruktorów nie tylko do dzięczynienia Bogu z okazji 20-lecia patronatu bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego ale również zachęciła do lepszego poznania jego osoby ożywiając w środowiskach harcerskich ducha, którym się kierował. Referat Seniorów Chorągwi Kujawsko-Pomorskiej ZHP wielokrotnie proponował zdobywanie odznaki Patron Harcerstwa Polskiego w środowisku seniorów ZHP udostępniając na spotkaniach i naradach Regulamin Odznaki Patron Harcerstwa Polskiego. W Roku Dzięczynienia 2023 z okazji 20-lecia patronatu bł. ks. phm. Stefana Wincentego Frelichowskiego nad polskim harcerstwem do realizacji wymagań zgodnie z Regulaminem przystąpiło kilka środowisk z różnych kręgów seniorów. Termin realizacji zadań mija 22 stycznia 2023 roku -w dzień urodzenia Druha Wicka.(22.01.1913 r). W lutym zgodnie z Regulaminem zbierze się Kapituła przyznawania odznaki i przygotuje protokół z nazwiskami instruktorów- seniorów, którzy poprzez

złożone opracowania wypełnili Regulamin odznaki Patron Harcerstwa Polskiego. 23 lutego 2024 roku na uroczystej Mszy świętej w kościele p.w. bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego w TORUNIU odbędzie się wręczenie zdobytych odznak. Dla tych, którzy wyrażają jeszcze chęć przygotowania zgodnie z Regulaminem dokumentów- opracowań o naszym patronie podają adres , na który należy przysyłać wykonane opracowania: Komenda Chorągwi Kujawsko-Pomorskiej ZHP, 85-010 Bydgoszcz, ul. Dworcowa 56 w nieprzekraczalnym terminie: 22.01.2024.

/ hm. Halina Krystowczyk/

5. Z ŻAŁOBNEJ KARTY:

Z wielkim smutkiem informujemy, że dnia 2 grudnia odszedł na Wieczną Wartę PWD. **MIECZYŚLAW JANKOWSKI** – członek Kręgu Seniorów ZHP „Szóstacy” z Poznania. Był On współinicjatorem powstania Kręgu Seniorów i Starszizny „Jeżyce I” przy Hufcu ZHP Poznań – Jeżyce. Jeszcze przed jego powstaniem był inicjatorem wykonania tablicy pamiątkowej oraz grobowca długoletniego komendanta VII Hufca Harcerzy Jeżyckich – hm. Sylwestra Wietrzykowskiego. Z jego też inicjatywy i z jego wkładem finansowym została zaprojektowana i wykonana stuła kapłańska z symbolami harcerskimi, powstał obelisk przy ul. Bukowskiej w Poznaniu upamiętniający miejsce śmierci harcerzy z VII Hufca

Harcerzy Jeżyckich, starał się z powodzeniem o nadanie jednej z poznańskich ulic imienia „Wietrzykowskich”, która honoruje czterech braci harcerzy zasłużonych dla miasta. Druh Mieczysław jako z-ca komendanta Kręgu organizował wycieczki seniorów do stacji Hufca w Łowyniu oraz do miejsc byłych obozów harcerskich. Opracował dzieje harcerstwa na Jeżycach w Poznaniu, był współorganizatorem obchodów 70-lecia Domu Harcerza w Poznaniu (w którego budowie uczestniczył), przygotował wystawę poświęconą jeżyckiemu harcerstwu, na której znajdowało się między innymi kilka tomów prowadzonej przez niego kroniki Kręgu. Był druhem – dżentelmenem, obdarzonym pięknym głosem. Bardzo będzie Go nam brakowało na harcerskich spotkaniach. Do zobaczenia przy innym ogniu...

Pogrzeb Druha Micia odbył się dnia 7 grudnia o 14.00 na cmentarzu przy ul. Nowina w Poznaniu, po mszy św. o godz. 13.00 w kościele przy ulicy Swoboda. W ostatniej drodze towarzyszyli Mu między innymi członkowie Kręgu „Szóstacy” ze sztandarem kręgu oraz seniorzy z kręgów OWAR i „10 PDH i Wiarusy”.

Z przykrością zawiadamiamy, że w dniu **04.12.2023 roku na Wieczną Wartę odszedł zasłużony instruktor naszego Hufca (Poznań – Wilda) hm. Jerzy Szkudlarz.**

Druh Jerzy był wieloletnim instruktorem Hufca ZHP Poznań Wilda, który przez 78 lat swojej harcerskiej drogi pełnił wszystkie najważniejsze funkcje w naszej organizacji. Przez 50 lat pełnił funkcję Przewodniczącego Harcerskiego Klubu Łączności SP3ZAC WILDA, w którym pozostał jako członek aż do swojej śmierci. Za swoją wyróżniającą się służbę został wielokrotnie odznaczony wyróżnieniami organizacyjnymi, w tym w 2017 roku Złotym Krzyżem za

Zasługi dla ZHP, a także Honorową Odznaką Miasta Poznania (w 1989 r.), Honorową Odznaką „Za zasługi dla rozwoju Województwa Poznańskiego (w 1983 r.) a także został wyróżniony statuetką Dobosz Powstania Wielkopolskiego nadanej przez Zarząd Głównego Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 (w 1988 i 2006 r. Msza Święta pogrzebowa zostanie odprawiona dnia 07 grudnia 2023 r. o godzinie 12:00 w Kościele pw. Świętej Trójcy w Poznaniu, a pogrzeb odbędzie się tego samego dnia o godzinie 13:00 na Cmentarzu Parafialnym przy ulicy Bluszczowej w Poznaniu. */Hufiec*

ZHP Pń-Wilda/

W pogrzebie wzięli udział między innymi przedstawiciele Hufca ZHP Poznań Wilda ze sztandarem hufca, członkowie Kręgu „Dziewiątacy” oraz Klubu Łączności z proporcami, hm. Ryszard Wosiński oraz przedstawiciele Kręgu Seniorów „Piątacy”. *„Dnia 7-go grudnia delegacja Kręgu „Dziewiątacy” odprowadza druha harcmistrza Jerzego Szkudlarza na wieczną wartę. Druh Jurek był współzałożycielem kręgu „Dziewiątacy”. Krąg powstał 29 stycznia 1983 r. w 70-tą rocznicę Kręgu Wilda z inicjatywy druha Ryszarda Ludwiczaka. Jurek wraz z innymi członkami poparł wniosek o comiesięczne spotkania. Krąg liczył wtedy ponad 30 osób. Krąg powstał na bazie IX Hufca ZHP, następnie został przejęty przez X Hufiec – obecnie Poznań-Wilda. W roku 1984 krąg został powołany rozkazem ówczesnego komendanta hufca druha hm. Pawła Napieralskiego. Z grupy inicjatywnej jest tylko autor notatki, hm. Florian Jopek, oraz członkini Kręgu – phm. Jolanta Zandecka. Obecnie Krąg „Dziewiątacy” liczy dwadzieścia jeden seniorek i seniorów.” /phm. Florian Jopek/*

Druhny i Druhowie - Z wielkim żalem i głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość, że w dniu **13 grudnia 2023 roku odeszła na Wieczną Wartę podharc mistrzyni BARBARA KLEMENS** wieloletnia instruktorka naszego hufca. Druhna podharc mistrzyni Barbara Klemens, w czasie pełnienia służby harcerskiej, była drużynową, szczerpową, członkinią komisji historycznej hufca. Bardzo związana ze swoim środowiskiem, gdzie w Szkole Podstawowej w Kicinie, wychowała wiele pokoleń uczniów i harcerzy. Druhna Basia była bardzo lubiana i szanowana, z godnością reprezentowała Związek Harcerstwa Polskiego. Za swą służbę została odznaczona m. in. „Honorową Odznaką Harcerska Służba Wielkopolsce”. Cześć jej pamięci !

/KOMENDANTKA Hufca Czerwonak im. Wojska Polskiego - hm. Tatiana Kędziora/ Phm. Barbara Klemens była członkinią Kręgu Seniorów „Płomienie” w Czerwonaku. Msza pogrzebowa odprawiona została we wtorek 19 grudnia w kościele w Kicinie. Po mszy w pogrzebie na tamtejszym cmentarzu parafialnym w ostatniej drodze towarzyszyli Jej między innymi członkowie Hufca ZHP Czerwonak, Kręgu „Płomienie”, Kręgów OWAR i „Dziewiątacy” z Poznania.

W dniu 22.12 2023 r. zmarł w wieku 86 lat druha pwd. Bogdan Kramer. Druha Bogdan Kramer - harcerz 2 PDH im. Kazimierza Wielkiego Hufiec Śródka. **Wieloletni Komendant KSH „Wiarusy” z Poznania**, a od 2022 r. z-ca Komendanta KSH „10 PDH i Wiarusy”. Msza św. pogrzebowa będzie 28 grudnia o godz. 18.30 w kościele św. Stanisława Kostki na Winiarach. Pogrzeb śp. Druha Bogdana 30 grudnia o godz. 9.30 na Cmentarzu Junikowo. */phm .Andrzej Lik - KSH „10 PDH i Wiarusy”/* Druha pożegnali m.in. przedstawiciele Hufca Pń-Nowe Miasto oraz członkowie Kręgów Seniorów „10 PDH i Wiarusy”, OWAR, „Dziewiątacy” z Poznania oraz „Damy Radę” z Wągrowca.

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI...

REDAKCJA BIULETYNU ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO DOKONYWANIA SKRÓTÓW I KOREKTY NADSYŁANYCH TEKSTÓW I NIE BIERZE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ICH TREŚĆ.

REDAKTOR i OPRACOWANIE TECHNICZNE: hm. BARBARA KRÓL

barbara.krol@zhp.net.pl, basia_krol@o2.pl